

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:	APARE DUMINECA	Prețul inserțiunilor
Pe un an . . . . . 240 Lei	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.	Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 8 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei
Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei		până la 200 de cuvinte 180 Lei, de
Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei		acel în sus 200 Lei
Un număr . . . . . 5 Lei		
Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei		

Osemintele lui Dimitrie Cantemir reînhumate la Iași.

Pe tronul Moldovei a strălucit domnia lui Dimitrie Cantemir, fiu al lui Constantin Cantemir (1695—1693). Personalitate deosebit de importantă cu rare însușiri diplomatice, cu multă știință, adânc cunoscător al limbilor și treburilor politice. Petru cel Mare, țarul Rusiei l-a prețuit mult spunând despre el: „om foarte înțelept și iscusit pentru sfaturi”, iar Voltaire spunea „că trei genii s'au găsit cari se ciocnesc: Petru cel mare, Carol XII și D. Cantemir”. A rămas cel mai fecund scriitor, tratând probleme din cele mai de seamă, pe cari filosofi ca Montesquieu numai după 30 de ani le vor discuta. E vorba despre: „Istoria pentru creșterea și descreșterea curții aliormănești”,*) unde ne dă multe amănunte despre viața și istoria Turcilor. Ales membru al Academiei din Berlin stă alături de Leibnitz și alte personalități vestite din Europa. Deosebit de erudit datorită și dascălului său grec Ieremia Kakavelas pe care-l aduse tatăl său, ca să-l instruiască. Tot la îndemnul Academiei din Berlin scrie și „Descriptio Moldaviae” (Descrierea Moldovei) o operă de mare însemnătate tradusă recent cu o prefață și adnotări din cele mai bogate de Gh. Adamescu. Baza vieții de organizare și de tradiție în Moldova e opera aceasta a lui Dimitrie Cantemir, fără de care nu putem înțelege dezvoltarea statului moldovenesc. A mai scris „Evenimentele Cantacuzinilor și Brâncovenilor” și „Hronicul Moldovo Valahilor”. Acestea sunt scrise în limba românească. Dimitrie Cantemir și-a propus ca să scrie întreaga istorie a Românilor

și de aceea a început dela originea poporului roman, dela Troia și dela întemeierea Romei până la întemeierea Principatelor Române. A căutat să arate statornicia Românilor în țările dela nordul Dunării, cum ei au ținut piept barbarilor năvălitori. Cantemir a aruncat sămânța binefăcătoare a latinității și a originii romane, care mai târziu trebuia să dea roadele cuvenite în culminarea școlii moderne. Episcopul Clain a cumpărat pe la 1730 un manuscris de al lui Dimitrie Cantemir, pe care l-a ridicat în țara sa, în Ardeal.

În politică D. Cantemir a fost nenorocos, el s'a aliat cu Petru cel Mare țarul Rusiei și după 7 luni de domnie, în urma învingerii rușilor la Stănilești (1711), a trebuit să părăsească tronul Moldovei. Lui Petru cel Mare în pacea dela Stănilești, Turcii i-au cerut extrădarea lui D. Cantemir, dar cu toate că s'feticnicii țarului l-au povățuit ca să împlinească această condiție: „să nu lase să piară pentru un singur om o oaste atât de numeroasă”, Petru a răspuns cu o inimă într'adevăr împărătească: „Aș putea să dau Turcilor toată țara până la Cursc, fiindcă am speranța de a o recuceri, dar sub nici un chip nu-mi pot călca cuvântul și să extrădez pe un principe, care pentru mine și-a părăsit principatul, căci este cu neputință de a recăștiga onoarea odată pierdută”. Acolo la curtea țarului își petrece restul zilelor. A murit la 1793 în August. Osemintele lui au fost aduse cu mare pompă și reînhumate în Iașul istoric, în capitala Moldovei, acolo unde s'au petrecut multe scene istorice și unde a trăit Dimitrie Cantemir.

Se cuvine deci ca să ne ridicăm gândurile la acela care prin opera sa binefăcătoare a contribuit mult la înălțarea culturală nu numai a neamului moldovenesc ci și a întregii suflări

*) „Historia incrementorum atque decrementorum aulae othomanicae”.

românești, prevestind cu secole înainte unirea fraților români, visul a avea realizat al nostru al tuturor!

Pământul scump al Moldovei l-a primit din nou, mausoleul în care se va adăposti va fi pelerinajul întregii obște românești, iar opera lăsată izvor de izbândă și înviorare culturală și națională!

Prof. C. Rudneanu

Noui norme pentru salarizarea clericului ortodox.

Declarațiile domnului ministru Alex. Lapedatu.

Sub acest titlu cetim în ziarul „Universul“ Nr. 167 din 20 Iunie următoarele.

D-l ministru al cultelor, Al. Lapedatu, primind o delegație, în frunte cu preoții Valeriu Iordăchescu, Gh. Niculea, Roșescu și Tudorache, a făcut următoarele declarații în legătură cu problema salarizării clericului:

Bugetul bisericii ortodoxe pe anul în curs va fi rectificat în sensul că salariul tuturor membrilor clericului: preoții și cântăreții, care actualmente e inferior celui din anul trecut, va fi readus la nivelul salariului din anul trecut, plătite, în cazul că se va suspenda decizia generală prin care se oprește plata gradărilor noi.

În ce privește viitoarea salarizare, d-l ministru a declarat că atât guvernul cât și d-sa, ținând seamă de revendicările clericului, au decis următoarele:

1. Preoții vor primi dela stat un salariu echivalent cu acela al corpului didactic și anume: cei dela țară un salariu de învățător, iar cei dela oraș un salariu pe profesor.

2. Bisericile cu averi proprii vor contribui la salariile clericului cu cât vor putea: adică, dacă venitele acestea vor permite, cu salariul întreg.

Acolo unde aceste venituri nu sunt îndeștitoare, cu o sumă corespunzătoare, statul adăogând restul până la completarea salariului legal.

3. În nici un caz, veniturile serviciilor religioase nu vor fi socotite ca avere proprie a parohiei și nici la salarizarea personalului bisericesc.

4. O parte din pământurile azi în folosința personalului parohiilor va fi lăsată mai departe cu această destinație, fără să fie soco-

tită la salariu, iar restul venitului din pământ, case etc., se va socoti la venitul parohiei.

5. În ce privește cumulul, el se va aplica clericului în conformitate cu dispozițiile legii generale a cumulului, iar cântăreții cari vor avea și altă funcție nu vor fi considerați cumularzi, dacă suma ambelor salarii nu va atinge un nivel anumit, care se va determina prin lege.

Vor beneficia de dreptul la jumătate din salariul al doilea și preoții cari mai ocupă o a doua funcție în afară de biserică, ca profesori primari și secundari de orice specialitate.

Cuvântarea

d-lui Dr. Cornel Corneanu, președintele F. O. R.-ului, la adunarea generală festivă ținută în 17 Iunie 1935 la Orșova.

Cucernici frați în Domnul,

Și acum 18 veacuri plămăditorii Neamului binevesteau pe aceste tărâmuri din dreapta Istrului „iconomia tainei celei din veci ascunse în Dumnezeu, ziditorul a toate...“ (Efes. c. 3, v. 9). Și o propovăduim și noi astăzi la această praznuire a purificării conștiinței prin Duhul Sfânt, Duhul adevărului și înmăntătoare a lumii, a adevărului, a creației, a vieții restaurate prin Christos și pentru Christos! Această viață în Christos ne apropie de „Cosmosul reîncreștinat și pur în divinitatea sa“, așa cum a fost creat de Dumnezeu Savaot. Această viață a noastră în împărăția lui Christos ne este diriguată de „Duhul adevărului“ (Ioan c. 16, v. 13), revărsat din ceruri în această „zi a cincizecimii“, a „mântuirii“, a „sf. Treimi“. Și „când a sosit această zi, — a zecea după înălțarea Mântuitorului la cer, — apostolii erau toți într'un cuget adunați la un loc. Și fără de veste s'a făcut din cer un sunet ca de o suflare de vânt vijelios și a umplut toată casa unde ședeau ei. Și li-s'au arătat despărțindu-se niște limbi ca de foc și s'a lăsat câte una pe fiecare din ei. Atunci s'au umplut toți de Duh sfânt și au început să grăiască într'alte limbi, cum le da Duhul să vestească...“ (Fapt. Ap. c. 2, v. 1—4).

Și vestirea duhovnicească cuceri, cum ne spun Faptele Apostolilor, în acea zi ca la trei mii de suflete (Fapt. Ap. c. 2, v. 41), iar în cea de a doua cincimii (Fapt. Ap. c. 4, v. 4). Și se lăți „...în Ierusalim și în toată Iudeea și Samaria și până la marginea pământului...“ (Fapt. Ap. c. 1, v. 8). Astfel luă ființă biserica cea vie a lui Christos cu menirea sublimă de a „îndumnezei prin evanghelie conștiința, care din ziua întru-

pării lui Iisus și până în veci este impregnată de har prin atâtea taine, în cari ni se descopere Christos". Și nu trecu multă vreme și „stăruința în învățătura apostolilor și în viața frățască, în frângerea pâinilor și în rugăciuni..." (Fapt. Ap. c. 2, v. 42) spori într'atâta, încât scriitorul roman Plinius Gaius secundus, mort în anul 79, — cel al izbucnirii Vezuviului, — fu nevoit să facă senzaționala mărturisire, că „nu mai este nici un colț al pământului, în care doctrina mesianică să nu fi pătruns".

Darul Duhului sfânt prisosi în sufletul omenirii. El rodi și în biserica dreptmăritoare a Neamului românesc, fondată deodată cu ivirea celor dintâi ostași romani pe acest pământ binecuvântat al Daciei. Prin ea Neamul și-a păstrat ființa în ciuda tuturor vicisitudinilor. Ea ne-a dat în cursul veacurilor seria de luptători martirizați pentru nație și lege, cari au strălucit prin viața și faptele lor românești și aici pe țărmurii Cernei nepotolite de amarul și zbuiciumul secular al românului, căreia subtilul vizionar și neîntrecutul biserică George Bălțeanu din Topleş îi dedică următoarele versuri mult grăitoare:

„Să nu mai plângi Cerno
Ca 'n vremi de barbari.
Tu cântă-ne psalmii
La praznice mari.

Căci numai noi singuri,
Umilii de eri,
Rămas-am aicia
Ai Crucii străjeri.

Răbdarea creștină
Și geniul roman
Prin sânge și lacrimi
Ne-a scos la limar..."

Nu departe de Rășava, această citadelă de permanentă rezistență românească și creștinească, ființa în zilele lui Vlaicu Vodă, mănăstirea Vodița, întemeiată la 1362 și închinată sfântului Antoniu de ieromonahul macedonean Nicodim coborât dela muntele Athos. Aici a fost sălășluită și mitropolia Severinului, ce stăpânea odinioară (1370—1480) și Banatul Olteniei și cel al Severinului și al Timișului cu episcopiiile sufragane ale Caransebeșului, Timișorii și Lipovei.

Iar pe Dunăre în sus, la Ogradena, strălucea în zare încă în veacul al XV-lea sfânta cruce a mănăstirii Mrăcunea, din umbra

căreia — din Porecea — a răsărit Baba Novac, vestitul general al lui Mihai Viteazul († 1601). Reînvierea din cenușa uitării a acestui sfânt locaș de închinare este opera de conștiință, pentru a cărei înfăptuire F. O. R.-ul protopresbiteral al Orșovei își ia astăzi creștinescul angajament.

Lumina acestor sfeșnice desăvârșea pe aceste meleaguri, pururea unite prin credință, *impărăția spiritului*. De aceea și dinamica conștiinței curate și creștine este aici întotdeauna intensă și realizatoare. Calugării acestor mănăstiri, înzestrați cu alese virtuți și cu bogate cunoștințe culese îndeosebi în orient, erau candelă nestinse în bezna nesiguranței naționale și creștine, create de pe urma invaziilor fără de sfârșit ale păgânilor cutropitori. Ei fundamentează vechile noastre biserici satești, totatătea citorii, înmugurite din daniile neasemuitilor bisericani din vremile de demult. Ei clădesc așezăminte, din tulpina cărora răsar la 1775 școala Mehădiei, iar la 1777 cea a Rășavei. Ei scriu cărți sfinte, ca sf. evanghelie dela 1403 a învățatului călugăr Nicodim, sau le aduc din Țara Românească, ca „sfânta și dumnezească evanghelie" a mitropolitului Antim Ivireanu, tipărită la 1697 sub oblăduirea voevodului Constantin Brancoveanu în apărarea Orșovei și care dimpreună cu sf. potir, dăruit de Elena Doamna, soția lui Alexandru Cuza Vodă, constituie podoabe de mare preț ale sf. vostru prestol, umbrit de atâta mărire...

În acest neîntrecut climat național, bisericesc și cultural activează odinioară prefectul districtelor Caransebeș, Logoj și Lipova, *Ioan Rațiu*, răsărit tot „din glia ce ascunde martiri și eroi..." a Cernei. El dă Logojului la 1726 biserica cea veche, martoră a atâtor eforturi bănățene.

El ni-l dă și pe legendarul căpitan de plăieși din Jupalnic *Petru Vancea*, nobilitat la 1754 de împărăteasa Maria Terezia „pentru servicii avantajoase prestate de mai multe ori în contra turcilor", iar de Nație pentru citoria sf. noastre biserici de aci.

La 1751 din brazda bogată în moaște a acestui pământ răsare și cronicarul *Nicolae Stoica de Hațeg*, cel mai falnic protopop ce l-a avut acest tract protopresbiteral (1795-1832) și care la vârsta de 76 de ani încrustează minunata vitejie a căpitanului lanăș Bumbăcilă din Teregova în luptele dela cheia Armenișului.

Cel al patrulea urmaș în istoricul scaun al protoieriei Mehădiei și Rășavei (1874-1911) e dârzul și neînfricatul *Mihail Popovici* (1837-1911), ales la 8 Februarie 1888 deputat al circum-

scripției Caransebeșului. El însă respinge mandatul declarând: „*într'un corp reprezentativ, în care poporul român nu are loc, nu poate să aibă loc nici unicul său reprezentant...*” Și să nu se uite, că pe acest unic reprezentant al națiunii române din Ardeal și Banat l-au ales, acum 47 de ani, cei 4500 alegători ai Graniței noastre. Discipol al mecenatului Emanoil Gozsdu, colaborator de seamă al generalului Traian Doda, înțelept și destoinic consilier al vlădicii restaurator Ioan Popasu, protopopul vostru Mihail Popovici intră în istoria zbuciumului bănățean și prin determinarea cum-pănii alegerii episcopului Dr E. Miron Cristea în conferința națională dela 20 Noemvrie 1909, prezidată de el. În preajma împlinirii celui dintâi pătrar de veac dela moartea sa, apoteozată la 29 Ianuarie 1911 printr'o fundațiune de 1000 coroane aur, F. O. R.-ul se închină cu aleasă cucernicie în fața mormântului, prea repede uitat, din Pantheonul Orșovei.

El se închină și Crucii albe, ce străjuește de două ani în dealul Eșelniței, la mormântul eroului resemnat al tuturor loviturilor și persecuțiilor uzurpatorilor de drepturi, al ierarhului păstrător de datini și tradiție, *Dr Iosif Traian Badescu*, unit pe veci cu această țărăină dunăreană, care îi era în viață, atât de dragă.

Și în viața vieții, aces uai neirant de unguri al Caransebeșului, *Filaret Musta*, este încadrată în mireasma de țămăie, ce iradia din bisericuța Mrăcunei.

Protopopul *Mihail Costescu*, întemnițat și surghiunit pentru nezagăzuitu-i avânt tot aici a răsărit.

Aici, în această biserică, splendid reînviată, ținea strana veteranul dascăl *Traian Hențiu*, ultimul președinte al falnicei „Reuniuni a învățătorilor noștri confesionali din eparhia Caransebeșului”.

Și aici, la margini, străjuia și sufletul învățat al fiscalului consistorial *Ioan Popovici* din Tutării Rășavei, împodobiți la 1815 cu biserică-i de astăzi, ridicată de Regep aga, cel originar din Rudăria banului Iacob Gârlișteanu, Eutimie Murgu, Traian Doda și Dr Ioan Sârbu.

Pomenicul celor cari s'au săvârșit în dreapta credință pentru slava acestui pământ îl încheie *colonelul Ioan Curifu*, educat în iubire de neam și lege de vlădica Popasu, și martirizat la Stralsund și în temnițele Seghedinului și Caransebeșului pentru atavica-i îndrăzneală, de a fi pătruns cel dintâi în fruntea oștirii lui Dragalina, la sf. Marie mare din anul izbăvirii, în Orșova visurilor sale și eminentul matematician, cu renume european, profesorul universitar *Dr Traian*

Lalescu din Corni, întotdeauna lăudător de Dumnezeu.

* * *

Comandamentul eclesiastic al Banatului de astăzi a înflorit și din sufletul evlavios, generos, dârz și mândru al acestor neîntrecuți mucenici ai credinței...

În numele F. O. R. vă predau astăzi, cucernici frați și evlavioase surori, făclia lui pururea arzătoare, care vă va lumina de acum a cărarea vieții voastre sufletești și românești...

Păstrați-o cu sfințenie, căci din ea vor răsări tot mai abundent învățăturile mântuitoare ale Domnului nostru Iisus Christos.

Iar Christos este „*calea, adevărul și viața*” (Ioan c. 11 v. 25) noastră.

Urmați-l..., cântând troparul praznicului: „Bine ești cuvântat Christoase Dumnezeul nostru, cela ce prea înțelepți vânători i-ai arătat, trimițându-le Ior Duhul cel prea sfânt și prin trânșii lumea ai vânat, iubitorule de oameni, mărire ție!”

Săptămâna.

Biserica și Școala, cei doi mai importanți factori spirituali în Stat, sunt crescătorii, educatorii și conducătorii cetățeanului. Statul cu astfel de cetățeni, este Statul ideal.

D-l min. Dr Angelescu.

Lumea școlară trăește acum săptămâna examenelor. Între elevii școalelor, la sate și orașe se vede o nervozitate, o agitație febrilă. Este verificarea cunoștințelor însușite și asimilate în cursul anului școlar și tot odată frământarea bucuriei vacanței mari.

Cei ce am apucat fericitele vremi ale școlii confesionale rurale, vedem cu multă contrarieritate, felul cum se concep și mai ales cum se execută astăzi în multe locuri examenele de sfârșit de an la școlile primare rurale de Stat.

Ne aducem aminte cu câtă emoție așteptam căruța cu Prea Onoratul Domn Protopop, președintele acelor examene.

Ziua examenelor era pentru lumea școlară cea mai mare sărbătoare a lor și pentru ei. Salele de învățământ erau adevărate grădini de flori. Hainele elevilor erau podoaba gospodăriei casnice, fala căminelor țărănești de odinioară, atât de mult lăudate de d-l profesor Nicolae Iorga în cărțile despre satele transilvănene. Casele cu și fără copii numărau cel puțin 2—3 membrii la serbarea examenului.

Toate aceste praznice școlare erau răsunetul troparelor, condacelor și irmoaselor din sfânta Biserică. Pentru catihet și învățătorul confesional aceste praznice erau culmea mândriei și verificarea adevăratei lor conlucrări și implicit era cea mai înaltă manifestațiune a conlucrării armonice și rodnice a Bisericii și a școlii.

Și treburile satelor mergeau bine. Rodul acestei strădanii seculare a culminat în înfăptuirea idealului național, a Unității Neamului.

*

Astăzi examenele la „școlile primare de Stat în comunele rurale” se fac aproape la uși încuiate. Or fi excepții laudabile, dar cunoaștem cazuri — destule — unde *preotul catihet*, deci o putere didactică la aceste școli, nici nu știa că în acea zi este examenul de fine de an. Și ceace este mai dureros, aceste lucruri se petrec în bună parte la școlile unde și astăzi activează foștii învățători confesionali. Mai mult, ni se spunea că religia e considerată ca o *dexteritate* și o notă slabă dată la acest studiu, nu influențează nota generală de clasificare și promovare a cutărui elev.

Imi aduc aminte, că în toate sinoadele eparhiale din metropolia noastră, oameni îmbătrâniți în slujba sfintei Biserici și a școlii confesionale, cu un trecut glorios național, au relevat cu date concrete tendințele de înstrăinare a școlii de Biserică. Cu durere astăzi când rolul ortodoxiei naționale este tot mai accentuat preamărit și constatat ca un factor de viitor, trăim momente de adâncă întristare văzând cum prăpastia se adâncește tot mai mult.

Vedem în multe locuri dușmăni — adânc îngrijorătoare și foarte dăunătoare, între preoți și învățători pentru averile școlare confesionale. Vedem cum sistematic populația este agitată contra preoților și implicit contra Bisericii pentru aceste bunuri, cari sunt ale Bisericii și în cari Biserica noastră ortodoxă națională a înțeles să adăpostească cu multă grijă și dragoste, credința în opera de mântuire a sufletelor și cultivarea limbei, legii și datinilor strămoșești.

Ori, dacă Biserica prin a sa școală confesională s'a achitat cu toată demnitatea, presărând satele și orașele cu nenumărați eroi și martiri preoți și învățători confesionali, cunoscuți și necunoscuți, pentru educarea tineretului în spiritul imperativului național ortodox ca să se ajungă la fericita unitate națională, astăzi nu-i îngăduit nici unui bărbat de Stat să privească cu conștiința liniștită, cum se adâncește prăpastia între școală și Biserică.

Când am cetit cuvintele d-lui ministru Dr Anghelescu rostite la o serbare școlară din Capitală, mi-am adus aminte de cuvintele marelui martir protopop Dr Gheorghe Dragomir rostite la un examen într'o școală confesională în vara anului 1914, când spunea: „Biserica și școala ei sunt și vor fi piatra unghiulară a neamului românesc. Atâta vreme cât amândouă vor fi împreună și le veți iubi, fericirea va paște neamul nostru”.

Profeția marelui și prea de vreme uitatului nostru martir protopop Dr G. Dragomir, s'a verificat pas de pas în bucurie și întristare și astăzi a ajuns să fie confirmată de cel mai de seamă reprezentant al școlii românești.

Pr. Traian Constantin.

Sfințirea bisericii din Deliblata.

La toate zilele mari de prăznuire bisericască și românească se spune că Biserica a avut rolul de păstrătoare a neamului românesc. Acest adevăr l-au trăit în realitate, generațiile până la anul epocal din 1918.

Generația nouă de azi, și mai ales aceea, care cutează să afirme, că Biserica și-a încheiat rolul ei, simțesc mult mai puțin însemnătatea Bisericii noastre ortodoxe.

Imprejurările politice au lăsat o parte mare din frații noștri de sub stăpâniri streine. Pe acești frați, singură Biserica îi va păstra ca neam românesc.

Veracitatea acestui adevăr l-am simțit adânc aceia, care am luat parte la sfințirea bisericii din Deliblata (Jugo-slavia) la praznicul Pogoririi Duhului Sfânt din anul acesta.

Prea Sfințitul episcop Vasile regretând că nu poate personal săvârși tărnosirea bisericii din Deliblata, a emis ca mandatar al său, pe P. On. Domn Romul G. Ancușă, consilier și ref. eparhial însoțit de diaconul episcopesc Teodor Roșca, cari au fost primiți și înconjurați cu multă dragoste de frați.

Dela Nicolințul-mare începând, esmișii Prea Sfințitului au fost însoțiți de păr. T. Petrică, la Alibunar de: păr. N. Popoviciu și fanfara de acolo; la Petrovasela de: P. On. D. Ioan Murgu protopul tractului Panciovei, păr. Șt. Sperchez, păr. Gh. Șdieu, păr. V. Perin, păr. L. Cârdu, păr. L. Dèe și deputatul sinodal N. Șofariu.

În gara Mramorac oaspeții au fost binevențați de păr. Alex. Guga din Cubin, care este inițiatorul acestor mărețe serbări.

Dela gară oaspeții au parcurs 4 km. cu trăsuri pe drumul încărcat cu pesacul (nisip) de

pe valea Deliblatei. În sunet de clopote și în bubuit de trăsuri oaspeții sunt întâmpinați în fața bisericii noi din Deliblata de către pâr. Tr. Popoviciu din localitate.

La ora fixată, mandatarul episcopesc însoțit de soborul preoțesc aduc cu lilia obiectele sfinte din biserica veche în biserica nouă.

Aici, în fața unei mulțimi imense de popor din Deliblata și jur, se începe actul sfințirii bisericii, după care urmează cu mare solemnitate sfânta Liturgie celebrată de: P. On. D. R. G. Ancușa, P. On. I. Murgu, On. Domni: N. Popoviciu, Tr. Popoviciu, A. Guga, Ștefan Sperchez, T. Petrica, Gh. Șdic, L. Cârdu, L. Topală, L. Dee și diaconul T. Roșca.

La Priceasnă P. On. D. R. G. Ancușa rostește o predică mișcătoare de suflete despre sfânta biserică, ca lăcaș de închinare și centru de conservare creștinească și românească. Preotul A. Guga, în numele credincioșilor, mulțumește delegaților P. S. Sale.

Lăudând jertfa credincioșilor noștri din Deliblata, a remarcat, că această biserică poate fi considerată ca una dintre cele mai mărețe locașuri dumnezeiești din întreaga eparhie a Caransebeșului. Cele 2 turnuri, apoi cele 2 galerii de adreapta și de stânga corului, precum și cupola înălțătoare către cer, dau aspectul unei falnice catedrale.

Se cuvine laudă tuturor acelor care au contribuit cu jertfa lor la acest lăcaș de închinare!

Solemnitatea manifestațiilor religioase a fost ridicată și de corul mixt din Cubin condus de inimosul român D-l Petru Bela, unul din puținii învățători români rămași în Jugo-slavia. A mai dat răspunsurile liturgice și corul bărbătesc din Deliblata condus de țaranul Teodor Jurjovan.

De față erau: dl învățător Virgil Mihailovici din localitate, care a contribuit mult la aranjarea serbărilor.

Autoritățile sârbești au ținut să participe cu toată demnitatea, fiind de față 4 deputați din Scupcină, între care era și D-l Dr A. Butoarcă deputatul nostru sinodal, precum și reprezentanții autorităților administrative.

La banchetul ce s'a dat în onoarea acestui eveniment s'au rostit cuvintele de dragoste și simpatie între bisericile ortodoxe ale celor 2 State vecine.

Să dea Dumnezeu ca impresiile bune imprimare în sufletele credincioșilor care au participat la aceste manifestații, să stimuleze ambiția românilor delibleceni de ași vedea biserica lor liberă de orice sarcini, și prin aceasta bucuria conducătorilor Bisericii noastre ar fi deplină!

Rap.

Manifestație religioasă-culturală

în Orșova.

Biserica Domnului, frumos împodobită, din Orșova a văzut, din prilejul hramului său dela Rusalii, o înălțătoare manifestație religioasă-culturală. Asociația F. O. R. și-a ținut adunarea generală din anul acesta.

Motivele pentru cari asociația noastră și-a ales orașelul acesta sunt mai multe, dar cel de căpetenie este necesitatea întăririi elementului român ortodox din Orșova cu toate armele spiritului.

Orșova-Rășava, din cele mai vechi timpuri a fost un punct strategic prin însaș poziția sa. În spate cu Alionul, în față cu Dunărea dealungul veacurilor s'a dovedit o inexpugnabilă avantgardă a civilizației. Și asta va trebui să fie și în viitor. Tare, cu mâni sigure apărând și ocrotind progresul din solul mănăs al Banatului cu perla lui, Granița.

Desigur adunarea generală a unei asociații religioase și culturale, oricât de nimerit organizată, singură și dintr'odată nu realizează postulatul acesta. (Și chiar o serie de asemenea manifestații nu vor izbuti să facă mare lucru, când elementul intelectual nu are suficientă înțelegere pentru rostul lor). Dar astăzi și mâne, cu o muncă stăruitoare se va ajunge la formarea și întărirea convingerii, că elementul românesc ortodox are de realizat aici o misiune istorică!

Prin biserică neamul românesc a trăit, prin biserică se va mântui și va dura în lume urmele eternității. De aceea F. O. R.-ul urmărește ridicarea neamului prin cinstirea și ridicarea Bisericii sale adevărate.

*

Luni, a doua zi a sărbătorii sfințelor Rusalii în biserica Orșovei s'a făcut liturghie frumoasă. Au servit, pe lângă protopopul Iosif Câmpianu, preoții: Pavel Magdescu din Jupalnic, Ienache Mârșu din Dubova, Alexandru Nicolici din Tufări și Constantin Vladu din Eșelnița. La „ruga“ bisericii din Rășava veniseră preoții însoțiți fiecare de câțiva credincioși, venise președintele, secretarul și unii membrii din comitetul eparhial al F. O. R.-ului. „Ruga“ lua deci proporții prin venirea F. O. R.-ului eparhial, însoțit de corul catedralei din Caransebeș. S'a mai ostenit consilierul eparhial Patrachie Rămneanțu din Timișora, președintele asociației generale a învățătorilor din Banat, a cărui prezență a impresionat mult conducerea F. O. R.-ului. Deasemenea a fost de față

domnul Ioan Pitulescu, directorul general al P. T. T.-ului, un bun și evlavios creștin. Autoritățile militare cu o companie de soldați, comandantul portului tot un creștin convins. Corpul inginerilor dela Casa Pădurilor, notarul public Dr Ioan Pascu, intelectuali, avocați și unii dintre profesori (căci alții au ținut examene), învățători și credincioși țărani din Orșova și jur.

F. O. R.-ul este profund mulțumitor tuturor acestor buni creștini cari cinstind prezența asociației, s'au cinstit pe sine.

După săvârșirea sfintei liturghii, preoții celebranți cântă împărate ceresc și apoi îngenuchiază făcând rugăciunea chemării Duhului sfânt. Corul catedral intonează un imn religios, iar protopopul asistat de preoți — împreună cu credincioșii — ascultă impresionati; salută prezența la rugăciune a membrilor asociației, cari desfășură în programul lor bilanțul activității de un an al ei.

Președintele F. O. R.-ului eparhial, Dr Cornel Corneanu, cu o însuflețită vervă rostește impresionantul său cuvânt de deschidere. În rezumat face pomelnicul marilor figuri ale Graniței, și prin excelență cele ale acestui ținut, îndemnând generațiile de acum, înregimentate în asociația noastră, să ducă la tot mai mare triumf făclia ce încălzește dragostea de neam și biserica străbună.*) Mișcătoarea vorbire este urmată de troparul sărbătorii.

Urmează apoi citirea raportului general despre activitatea secției. Îl vom publica și pe acesta într'un număr viitor.

După citirea și luarea la cunoștință a raportului, Corul intonează imnul „Pre tine te laudăm“. În încheiere președintele mulțumește tuturor cari nu au prețat a se osteni la praznicul bisericii din Orșova la care frăția ortodoxă română a adăugat praznicul său. Se exprimă mulțumiri persoanelor și corpurilor amintite, apoi preoților liturgisitori în frunte cu protopopul, inginerului Ștefan Bornuz, restauratorul bisericii din Orșova, profesorului Constantin Vladu pentru osteneala de a fi condus corul, întovărășitor și la această sărbătoare. Ambii fii ai acestui jur.

Încheindu-se adunarea F. O. R.-ului urmează procesiunea cu litia la crucea din „grădina lui Ispir“, un frumos parc din mijlocul orașului, pe care însuflețitul român l-a donat bisericii din Orșova. Cu terminarea sfin-

țirii apei și a botezului, serbarea religioasă ia sfârșit.

O datorie mai au totuș de împlinit membrii F. O. R.-ului și ei se achită conștiincios de ea. Două echipe de delegați se formează: una pornește spre Eșelnița depunând pe mormântul episcopului Dr Iosif Traian Badescu o coroană, pe care o donează munificența secretarului eparhial Dimitrie Sgăvêrdea, colaborator al regretatului episcop. Protopopul tractual face o rugăciune, Patrichie Rămneanțu dă răspunsurile; o asistență redusă dar impresionată la lacrimi se roagă aci în „Golgota“ Eșelniței... O altă delegație compusă din Matei Armaș, directorul Liceului „Traian Doda“ din Caransebeș și Dr Dimitrie Novacescu primarul orașului Caransebeș, ambii membrii în comitet au dus acelaș tribut de pietate și recunoștință postumă la mormântul dârzului luptător național, protopopul Miloș Popovici, din cimitirul Rășavei.

*

F. O. R.-ul a întâmpinat la adunarea sa din Orșova multă și caldă simpatie. Îndeosebi a aflat bună primire la oamenii cu adevărat conștiinți de importanța unei manifestații ortodox-române în orașelul tuturor preterărilor românești. Dacă ici-colo unii au uitat în această zi de datoria lor, dorul nostru fierbiente e să revină la sentimentele pe cari înaltele comandamente naționale și bisericesti le impun pe întâiul plan. În acest chip vom pași spre izbânda ce dorim!

Secr.

Ș T I R I

Consistor plenar. Vineri în 21 Iunie s'a ținut consistor plenar. Ședința s'a ocupat de promulgarea concluzelor și actelor sinodale, ca și de alte cauze curente.

Festivitate ostășească. Duminică, ziua întâia a sfințelor Rusalii soldații Batalionului 2 Grăniceresc din localitate au aranjat o reușită festivitate. A luat parte însuș P. S. episcop, precum și mulți invitați intelectuali. Tot cu acest prilej s'a inaugurat „Casa ostășească“, înființată prin râvna confesorului protopop militar Coriolan Buracu. Pentru biblioteca acestei case a donat și Consiliul nostru eparhial un stoc de 80 cărți și broșuri.

Orar de vară. Pe timpul lunilor de vară birourile Consiliului eparhial sunt deschise înainte de masă între orele 7—13.

*) Cuvântarea se publică în altă parte.

Mulțumită publică. Și pe această cale se exprimă mulțumiri domnului învățător pensionar Mihail Cristescu din Mehadica care din prilejul împlinirii a 60 ani, în ziua Înălțării Domnului a. c., a dăruit sf. biserici din loc suma de 1550 Lei, cu care să se acopere cheltuiala avută cu facerea tronului Născătoarei de Dumnezeu din sf. noastră biserică. Bunul Dumnezeu să-i răsplătească această faptă bună cu daturile sale cele bogate, lungindu-i zilele vieții până la cele mai adânci bătrânețe cu deplină sănătate. *Ilie Imbrescu* preot.

† **Preotul Ioan Popa** din Greovăț a trecut la cele eterne în 4 Iunie a. c. în vârstă de 40 ani după o păstorire de 15 ani, lăsând regrete unanime în sufletul credincioșilor săi, cari l-au iubit ca pe un păstor blând și iertător.

Bunul Dumnezeu să-l așeze în corturile dreptilor Săii

Comunicat. Din retribuțiile pro Maiu a. c. s'au detras câte 200 Lei pentru două cazuri de moarte dela fiecare membru înscris la fondul de ajutorare reciprocă.

Judecătoria mixtă Caransebeș, secția c. f.

Nr. 1290/1935 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiunile de licitație.

În cauza de executare pornită de următoarea Cru-cița Nicoară dom. în Buchin contra urmăritei Domnița Ion Mihăescu născ. Franț la cererea urmăritoarei, judecătoria ordonă licitațiunea execuțională în baza art. 144, 146 și 147 art. 176 și 185 din legea LX. din 1881, asupra 1/2 parte din imobilul înscris, ca porțiunea de proprietate de sub B 2—3 a urmăritei în c. f. a comunei Buchin (din circumscripția judecătoriai mixte Caransebeș) coala Nr. 97 sub A. I. 1—2 Nr. top. 134 Arătură în Intravilan de 910 st. p. și Nr. top. 135 Casa Nr. 62 cu curte în Intravilan de 82 st. p. a cărei preț de strigare va fi 6000 lei, pentru încasarea creanței de 2970 lei capital, spese de proces și executare de 380 lei fixate până acum și spese de 350 lei fixate acum pentru cererea de licitație. Fixează termen pentru ținerea licitațiunei, pe ziua de **17 August 1935 ora 10 a. m.** în casa comunală a comunei Buchin. În baza art. 150 legea LX. din 1881 condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Porțiunea de imobil supusă la licitație nu poate fi vândut cu preț mai mic decât prețul strigării (art. 26 XLI. 1908 art. 6 a legii din 10/VII. 1930).

2. Cei cari voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170 legea LX, din 1881 art. 21 XLI 1908).

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cei cari au oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit. Dacă nu îndeplinește această îndatorire, nu se va ține seama de oferta sa și numai poate lua parte la licitațiune, care se va continua fără amânare.

Caransebeș, la 3 Iunie 1935.

Jud. **Leo Pető** s. s. **Ioan Ioanoșiu** s. s. aj. dir. c. f.

Pentu conformitate: aj. dir. c. f. **Ioan Ioanoșiu.**

Primăria orașului Caransebeș.

Nr. 3196 adm. 1935.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de **12 Iulie 1935 ora 12 a. m.** va avea loc în localul Primăriei o licitație publică pentru procurarea a

1200 m. c. pietriș cernut

1200 m. c. pietriș necernut și

400 m. c. nisip.

Licitația se va ținea în conformitate cu art. 88-110 inclusiv din Legea Contabilității Publice, Reg. O. C—L. și normele publicate în Mon. Ofic. Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele, cari vor lua parte la licitație vor depune pe lângă ofertă și garanță de 10% din valoarea a furniturii oferită, iar furnitura se va face numai în conformitate cu caietul de sarcini, care se poate vedea zilnic dela ora 10 până la 12, în biroul serviciului tehnic al Primăriei.

Caransebeș, la 11 Iunie 1935.

Primar

D. Novăcescu.

Secretar general:

T. Dragomir.

Proprietatea Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.

VILA DOBOȘAN

din Băile-Erculane

Otel cu bun renume aproape de centru. — Apaduct, lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate. Regiune romantică de o frumusețe rară. — Vila stă oaspeților la dispoziție începând cu 1 Maiu până la sfârșitul lui Octomvrie. — Informațiuni dă:

Administrația „Vilei Doboșan”
din Băile-Erculane.

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

